

Podněty delegátů k pracovnímu dokumentu: MISIE

Předkládáme skupinám MISIE ke zvážení či pro inspiraci (5 podnětů):

- ad č. 8: Jeden podnět:** „Zdá se mně, že je tam málo zmínek o práci pro rodiny nebo s rodinami.“
Druhý podnět: „V debatě s bráchou jsem slyšel, že mu v dokumentu hodně chybí téma rodiny. Ono se tam o rodinách sice někde píše, ale není jí věnovaný ani jeden článek. A přitom v řadě farností jsou ty tradiční katolické rodiny významnými (jestli ne jedinými) nositeli Ježíšovy zvěsti.“

Pozn.: Za odstavce č. 8 by mohl tedy být přidán další odstavec např. tohoto znění:

9. Rodinný život: Mnozí účastníci synodních skupin vnímají jako nejučinnější nástroj, jak přitáhnout druhé k víře, *osobní životní svědectví* (v osobním životě, v práci, v rodinách, ve výchově dětí; srov. [P7 A III. 1 až 3](#)). To potvrzují i odpovědi na synodní dotazník, ze kterých plyne, že pro nezanedbatelný počet respondentů základní formace víry přišla z rodiny (srov. [P6 A otázka 10/3](#)).

- ad č. 13: Jeden podnět:** Jsem členkou skupiny *Žít Laudato si Česká republika*, což je národní odnož celosvětového uskupení *Žít Laudato si*. Bylo by dobré existenci této pozoruhodné party, která se snaží probudit zájem o péči o stvoření a Zemi v běžných křesťanských (převážně katolických) komunitách na různých úrovních. Dávám tam naši diecézi za příklad dobré praxe při sestavování pachtovních smluv, ale ráda bych se dozvěděla podrobnosti – požadavky ze strany pronajímatele a nástroje kontroly jejich plnění. **Druhý podnět:** Co se týče plzeňské ekumeny, tak opravdu máme nadstandardně hezké přátelské vztahy a kromě toho, že se pravidelně každé 2 měsíce setkáváme, nabízíme si vzájemně různé akce, 2x do roka je společný týden modliteb v různých sborech či farnostech, tak je také 1x za rok společná ekumenická bohoslužba.

Pozn.: Ve světle těchto dvou připomínek by bylo možné odstavce č. 13 doplnit o jednu větu – a možná změnit i název odstavce (zeleně):

13. Péče o společnost a Zemi Ekologie a ekumena: Podobně ... (srov. [P6 A otázka 2./8.](#), [otázka 2./9.](#), [otázka 4./5](#); dále srov. [P2 IV. C.](#) se zmínkami o iniciativách „*Žít Laudato si*“ na českém Západě“, „*Plzeňská ekumena*“ a „*Chebská ekumena*“). Centrálně je v diecézi rozvíjen „*Projekt udržitelného hospodaření diecéze*“ zaměřený na to, aby správa v restitucích získaných pozemků napříč diecézí reflektovala potřeby dnešní doby souvisejícími s aktuálními výzvami, zejména klimatickou změnou, úbytkem biodiverzity, změnou v časovém rozvržení srážek a degradací orné půdy (pro podrobnější informace o projektu srov. [P3 V. B](#)).

- ad č. 16: Podnět na základě jednoho komentáře z pražské arcidiecéze:** Diecéze je díky „virtuálnímu světu“, kterému se věnuje tento odstavec, velmi intenzivně zasazena také do širšího církevního a společenského kontextu, který nelze omezit na teritoriální hranice diecéze. Proto doporučuji za tento odstavec přidat odstavec věnující se tématu širšího kontextu mediální komunikace a jeho vlivu na misii, např. takto:

17. Vliv médií: Jako velká překážka misijního působení v diecézi podle analyzovaných zápisů ze synodních skupinek představuje vnímání církve veřejností jako negativní instituce, často kvůli mediálním kauzám (např. restituce, zneužívání, nevydařené investice, výroky či postoje některých církevních představitelů apod.) (srov. [P4 II. F](#)). Tento problém vede k tomu, že farníci mají obavy z toho, jak budou přijati, když se pokusí svědčit o své víře. Tento strach má mnohdy demotivující vliv na jejich ochotu se do misijního působení zapojit a udělat s ním dobrou zkušenost (srov. [P7 A XIII. 4](#)). Naopak jak povzbuzení k dialogicky založenému misijnímu postoji jsou některými vnímány nejrůznější proslovy a texty papeže Františka.

Podněty delegátů k pracovnímu dokumentu: USPOŘÁDÁNÍ

Předkládáme skupinám USPOŘÁDÁNÍ ke zvážení či pro inspiraci (4 podněty):

4. **ad č. 29: Podnět na základě diskuze v diecézní pastorační radě:** Odstavec „Praktikující katolíci“ doporučuji rozvést podrobněji připojením dalšího odstavce založeného na shrnutí odpovědí ze synodních skupin, např. tohoto znění:

30. Počty farníků: Organizační analýza počtu věřících v jednotlivých farnostech (srov. [P2](#) III. A str. 15) i odpovědi ze synodních skupin (srov. [P7](#) str. 63) ukazují na obecný pokles počtu věřících napříč farnostmi v diecézi, což je znepokojivý trend, zejména s ohledem na stárnoucí populaci a odliv mladších generací. Nízký počet věřících v některých oblastech vede k nadměrné zátěži na jednotlivce a k tomu, že jeden člověk často zastává i více náročných služeb. Přesto existují i případy stabilizace nebo dokonce mírného nárůstu počtu věřících. Zdá se však, že v každém z těchto případů jsou „u díla“ velmi odlišné vlivy jako např. skladba obyvatelstva, vazby na inspirativní osobnosti, historický vývoj, demografický vývoj apod.).

5. **ad č. 32:** Za odstavec nazvaný „Lidé v dalších pastoračních službách“ doporučuji zařadit s tímto tématem související další úvahy o rozčlenění služeb v diecézi, např. takto:

33. Pastorační kompetence: Z odpovědí na synodní dotazník (srov. [P6](#) otázka 20 a 21) dále vnímáme, že pro mnohé respondenty je důležité, aby nejrůznější služby ve farnostech a v diecézi nejen reagovaly na konkrétní potřeby, ale aby také navazovaly na obdarování, schopnosti a kompetence těch, kdo tyto služby vykonávají, a to včetně služeb spojených se svátostným kněžstvím (srov. [P6](#) otázka 29b). S tím souvisí v odpovědích se vyskytující stížnosti na nedostatečnou duchovní i praktickou formaci a podporu lidí zapojených ve službě a potřeba hledat nové typy služeb odpovídajících jak osobním předpokladům jednotlivců, tak měnícím se kulturním podmínkám a potřebám dnešních lidí (srov. [P7](#) str. 136 – 139).

6. **ad č. 39:** Odstavec č. 39 (Vnitřní život farnosti a misijní poslání) doporučuji doplnit o souhrn negativ (srov. [P7](#) str. 135), která blokují toto propojení mezi vnitřním životem farností a jejich posláním:

40. Bloky misijního poslání: V diecézi existují i významné zátěže či negativní jevy, které mohou velmi oslabovat či zcela zničit propojení mezi vnitřním životem farností a jejich misijním posláním (srov. [P7](#) str. 135). Patří sem především *nedostatečné vzájemné propojení mezi farníky a narušené vztahy mezi kněžími a ostatními věřícími*, dále pak *slabé zapojení mladých lidí do života farností, nedostatek kvalitního vzdělávání ve víře, špatná komunikace a informovanost a přetížení pastoračního personálu*. K tomu se navíc připojuje reálnému životu a potřebám *neodpovídající struktura farností*, což vše dohromady omezuje schopnost farností naplňovat své misijní poslání.

7. **ad č. 52:** Na shrnující odstavec s tématem „Struktury“ (případně na nově zařazený dle předchozího návrhu) doporučuji navázat dalším rozvíjejícím odstavcem na téma používání pojmů „uvnitř“ a „navenek“, např. takto:

53. Uvnitř a navenek: Z celodiecézního naslouchání je zřejmé, že v praktickém životě „vnitřní“ uspořádání a život farností či dalších komunit v diecézi ovlivňují jejich službu a poslání „navenek“, a že tyto aktivity „navenek“ mají zároveň zpětný vliv na „vnitřní“ život a uspořádání církevních společenství. Toto prolnutí je často tak silné, že se toto oddělení mezi „uvnitř“ a „navenek“ začíná jevit jako neudržitelné a umělé. To je vidět např. na prakticky nezodpověditelné otázce, kolik má farnost farníků.

Podněty delegátů k pracovnímu dokumentu: HOSPODAŘENÍ

Předkládáme skupinám HOSPODAŘENÍ ke zvážení či pro inspiraci (4 podněty):

8. **ad č. 66:** Vůbec netuším nic o možnostech dotací na pastorační či (pre)evangelizaci. Nabízený dodatek 4.1 (P3) mi v tom nepomohl.

Pozn.: Tyto informace jsou na jiném místě přílohy P3, bylo by proto vhodné do dokumentu doplnit, kde tuto informaci čtenáři najdou, a to např. vložením závorky do druhé věty (hnědě):

66. Struktura výnosů farností: Farnosti mají výnosy z hospodářské činnosti (srov. [P3](#) IV. A Tabulka 12), dále z darů, dotací převážně určených na opravy a sbírek (srov. [P3](#) IV. C). Dotace na pastorační či (pre)evangelizaci (srov. [P3](#) III. C „Další formy finanční podpory“) větší část farností nečerpá (srov. [P3](#) DODATEK 4.1).

9. **ad č. 83:** Odstavec „Adekvátnost mezd“ doporučuji na základě P6 otázka 42 doplnit konkrétními údaji, ve formě nové poznámky pod čarou, např. tohoto znění:

Poznámka pod čarou: Velký počet respondentů (108) synodního dotazníku se domnívá, že kněží nejsou adekvátně finančně ohodnoceni (84 k této otázce nemá dostatečné informace). Často jsou v odpovědích užívané výrazy jako „velmi podhodnocení“, „málo finančně ohodnoceni“ nebo „nedůstojné“. Jen někteří (14) uvedli, že kněží jsou podle nich placeni adekvátně nebo dostatečně. Někteří (19) se navíc domnívají, že podhodnocení jsou obzvláště jáhni, protože ti musí podporovat rodinu (53 k této otázce ale nemá dostatečné informace). Nakonec se tyto názory o mzdovém podhodnocení v podobném počtu (26) týkají také pastoračních asistentů (51 k této otázce nemá dostatečné informace), přičemž je zde navíc zmiňována jejich velká pracovní zátěž. Srov. [P6](#) otázka 42.

10. **ad č. 84:** Odstavec věnovaný tématu „Finance a bohoslužby“ doporučuji na základě informací v příloze [P3](#) doplnit v nové poznámce pod čarou např. takto:

Poznámka pod čarou: Mešní stipendia (obvyklý příspěvek cca 100 až 200 Kč v souvislosti s jednou mší) jsou v některých farnostech chápána jako příspěvek na živobytí kněze, v jiných jako příspěvek pro farnost, v dalších pak pro jiné účely. Podobně i tzv. „štolové příspěvky“ (s velkým rozpětím jejich obvyklé výše mezi 200 až 1000 Kč či více) jsou v některých farnostech chápány jako příspěvky určené sloužícímu knězi, jinde jsou zúčtovávány do účetnictví farnosti a jinde zas se chápou jako příspěvek na pokrytí nákladů slavnosti (úklid, varhaník, kostelní, doprava). Nelze tedy jednoznačně říci, že tyto příspěvky je možné považovat za jakýsi „bonus“ k nízkým kněžským platům (někde ano, jinde ne). Srov. [P3](#) DODATEK 4.1.

11. **ad č. 88:** Za odstavec „Vnímání majetku“ doporučuji zařadit nový odstavec tohoto znění:

88. Spirituální a materiální: Z naslouchání lidem v diecézi vyplývá, že mnozí si neuvědomují, nakolik ekonomická situace úzce souvisí s životem z víry a hlásáním evangelia.

Podněty k pracovnímu dokumentu: VŠICHNI

Předkládáme VŠEM skupinám ke zvážení či pro inspiraci (3 podněty):

12. **ad č. 100:** Před odstavcem „Touhy a skutečnost“ doporučuji zařadit další shrnující odstavec na téma dobrovolnictví a profesionalita v pastoračních službách, např. takto:

100. Dobrovolnictví a profesionalita: Dobrovolnictví v diecézi nejenže šetří finanční prostředky, ale zároveň vytváří hlubší vazby mezi členy farnosti a podporuje komunitní život (srov. [P7](#) XI. str. 100 – 101) Dobrovolníci nejen fyzicky přispívají svou prací, ale také materiálně a finančně podporují činnost farností. Do nejrůznějších dobrovolnických služeb ve svých farnostech či v diecézi se pravidelně zapojuje více než polovina respondentů synodního dotazníku (nejčastěji to jsou různé služby v kostele a při bohoslužbách, ale také v církevní hudbě, při správě majetku, v administrativě či pastorační a charitativní činnosti, a to od několika minut týdně po desítky hodin měsíčně; srov. [P6](#) otázka 39 a 40 a [P7](#) V. 3 str. 121). Bylo zmíněno i dilema, které z těchto pastoračních či administrativních rolí ve farnostech lze (či dokonce je vhodné) zajišťovat dobrovolnický a které spíše profesionálně (a pak také v jaké výši a z jakých zdrojů pak mohou být tito pracovníci finančně ohodnoceni).

13. **ad č. 102:** Ve srovnání s tím, jakou péči jsme věnovali zjišťování toho, co pomohlo všem lidem v diecézi k setkání s Kristem, v našich vlastních řadách (srov. např. odstavec č. 8), jsme se prakticky vůbec neptali lidí zvenku, mimo církev (kromě studie IRMS, tedy výzkumu zmiňovaného v odstavci č. 3, srov. [P1](#) IV.). Tzn. výsledky budou mít pravděpodobně nějaký silný bias (budou ujetý naším směrem, poplatný naší optice) a je třeba to zvědomit.

Pozn.: To by bylo možné např. vložením následujícího textu před závěrečný odstavec:

102. Limity našeho vnímání: Na závěr jsme si vědomi toho, že výsledky dotazování se na cesty lidí k setkání s Kristem a do společenství věřících jsou silně ovlivněny tím, že jsme naslouchali především lidem aktivněji zapojeným do života církve. Při hledání dalšího směřování naší diecéze během příští etapy diecézní synody je třeba proto zohlednit nejen pasivnější část Božího lidu v diecézi, ale také názory a zkušenosti lidí, kteří se od církve distancují, případně jim je společenství církve zcela lhostejné.

14. **ad 102:** Na závěr, např. jako dodatek k dokumentu, nebo jako jeho krátkou III. kapitolu, kde by byly tematizované podněty pro II. etapu diecézní synody, doporučuji zařadit následující dva body (v tomto či podobném znění):

103. Studijní skupiny: Pro další etapu diecézní synody, která se bude zabývat otázkou společné pastorační vize diecéze („Kam máme jít?“), doporučujeme ustanovit tematické studijní skupiny, které se ve světle synody o synodalitě, nejnovějších církevních dokumentů a současné teologické reflexe zaměří na některá klíčová témata a výsledek své práce předloží delegátům. Těmito tématy mohou být např.:

- Klíčové oblasti misijního poslání církve
- Struktura farností a služeb v diecézi
- Správa majetku jako součást pastorace
- Charita jako součást poslání církve
- Křesťanská identita církevního školství
- Role sakrálních budov v diecézi

104. Synodní katecheze: Jako podklad pro fázi naslouchání během II. etapy diecézní synody doporučujeme vytvořit a všem věřícím nabídnout materiály zprostředkovávající důležité podněty z dokumentů synody o synodalitě a dalších současných církevních dokumentů týkající se synodních témat.